

Қазақстан 2050

V ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ

Алматы, Қазақстан, 3-13 сәуір, 2018 жыл

**«ТІЛ, МӘДЕНИАРАЛЫҚ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС ЖӘНЕ
ҰЛТТЫҚ СӘЙКЕСТІЛІК: БОЛАШАҚҚА БАҒДАР»**

**XXI «АХАНОВ ОҚУЛАРЫ» атты
халықаралық ғылыми-теориялық конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ**

Алматы, Қазақстан, 5-6 сәуір 2018 жыл

V МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ

Алматы, Казахстан, 3-13 апреля 2018 года

МАТЕРИАЛЫ

международной научно-теоретической конференции
«XXI АХАНОВСКИЕ ЧТЕНИЯ»

**«ЯЗЫК, МЕЖКУЛЬТУРНАЯ КОММУНИКАЦИЯ И
НАЦИОНАЛЬНАЯ ИДЕНТИЧНОСТЬ: ВЗГЛЯД В БУДУЩЕЕ»**

Алматы, Казахстан, 5-6 апреля 2018 года

V INTERNATIONAL FARABI READINGS

Almaty, Kazakhstan, 3-13 April 2018

MATERIALS

International scientific-theoretical conference
**«LANGUAGE, INTERCULTURAL COMMUNICATION AND
NATIONAL IDENTITY: A VIEW TO THE FUTURE»**

«XXI AKHANOV READINGS»

Almaty, Kazakhstan, 5-6 April 2018

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

ФИЛОЛОГИЯ ЖӘНЕ ӘЛЕМ ТІЛДЕРІ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ ФИЛОЛОГИИ И МИРОВЫХ ЯЗЫКОВ

V ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ
Алматы, Қазақстан, 2018 жыл, 3-13 сәуір

«ТІЛ, МӘДЕНИАРАЛЫҚ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС ЖӘНЕ
ҰЛТТЫҚ СӘЙКЕСТІЛІК: БОЛАШАҚҚА БАҒДАР»
«XXI АХАНОВ ОҚУЛАРЫ» атты
халықаралық ғылыми-теориялық конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 2018 жыл, 5-6 сәуір

V МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ
Алматы, Қазақстан, 2018 жыл, 3-13 сәуір

МАТЕРИАЛЫ

международной научно-теоретической конференции
«XXI АХАНОВСКИЕ ЧТЕНИЯ»
«ЯЗЫК, МЕЖКУЛЬТУРНАЯ КОММУНИКАЦИЯ И
НАЦИОНАЛЬНАЯ ИДЕНТИЧНОСТЬ: ВЗГЛЯД В БУДУЩЕЕ»

Алматы, Қазақстан, 5-6 апреля 2018 г.

V INTERNATIONAL FARABI READINGS
Almaty, Kazakhstan, April 3-13, 2018

MATERIALS
of International scientific-theoretical conference
«LANGUAGE, INTERCULTURAL COMMUNICATION AND
NATIONAL IDENTITY: A VIEW TO THE FUTURE
«XXI AKHANOV READINGS»

Almaty, Kazakhstan, April 5-6, 2018

Алматы
«Қазақ университеті»
2018

Под общей редакцией

доктора филологических наук профессора Г.Б. Мадиевой

Редакционная коллегия:

Уматова Ж.М., Ибраева Ж.К., Утемгалиева Н.А.

«Тіл, мәдениаралық қарым-қатынас және ұлттық сәйкестілік: болашаққа бағдар»: ХХІ халықаралық ғылыми-теориялық конференция материалдары. – «Язык, межкультурная коммуникация и национальная идентичность: *взгляд в будущее*»: материалы ХХІ международной научно-теоретической конференции. – «Language, intercultural communication and national identity: *a view to the future*»: materials of the ХХІ international scientific-theoretical conference. – Алматы: «Қазақ университеті», 2018. – 100 б. – каз., рус., англ.

ISBN 978-601-04-3294-9

Сборник материалов включает тезисы участников ХХІ международной научно-теоретической конференции «АХАНОВСКИЕ ЧТЕНИЯ»: «Язык, межкультурная коммуникация и национальная идентичность: *взгляд в будущее*».

Сборник подготовлен на кафедре общего языкознания и европейских языков факультета филологии и мировых языков Казахского национального университета им. аль-Фараби.

Все публикации даются в авторской редакции.

ISBN 978-601-04-3294-9

© Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2018

МАЗМҰНЫ

ПЛЕНАРЛЫҚ МӘЖІЛІС

ПЛЕНАРНЫЕ ДОКЛАДЫ

<i>Abdullah Kızılcık</i> Virtue and Perfection Concepts in Farabi's work that is named "Tahsîlâs-Saâde"	3
<i>Abdullah Kızılcık</i> Farabi'nin tahsîlûs-saâde adli eserinde fazilet ve kemal kavramlari	4
<i>Edgar Hoffmann</i> The private sector's contribution toward Russian national identity in the mirror of names	5
<i>Azamat Akbarov</i> Methodology of teaching: forms of work with adults	6

ЗАМАНАУИ ЛИНГВИСТИКАНЫҢ ЖӘНЕ ӘДЕБИЕТТАНУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ

КЛЮЧЕВЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОВРЕМЕННОЙ ЛИНГВИСТИКИ И ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЯ

<i>Vaimurzina A.A.</i> Some peculiarities of language identity and multilingualism in Kazakhstan	7
<i>Бектемирова С.Б.</i> Латын әліпбиі: әлемдік технологиялық-коммуникативтік тоғысу	9
<i>Белботаев А.Б.</i> The issues of Kazakh lexicography in the research of corpus linguistics	11
<i>Елубаева Р.С., Архабаева Г.Е.</i> Kazakh satir of XIX century	12
<i>Эрсин Гүзел</i> How to create a global language	14
<i>Елубаева Р.С., Джунисбекова Э.А.</i> A. Tabyldy's contribution to the study of folklore	22
<i>Zhumabayeva B.A.</i> Creole text in advertising	24

ЛАТЫН ӘЛІПБИІ: ӘЛЕМДІК ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ-КОММУНИКАТИВТІК ТОҒЫСУ

*Бектемирова С.Б. ф.ғ.к., доцент м.а.
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті*

Кез келген ғылымның мүмкіндіктерін пайдаланудың шеберлігі мен дағдыларын, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды меңгерген дербес әрі шығармашылық тұрғыдан ойлайтын тұлға – жарқын болашақты құруға, ұлттық және қоғамдық дамудың жолдарын айқындауға қабілеті бар.

Қазіргі дүниежүзі елдері үшін жаһандану басты үрдіс тұрғысынан танылып отыр. Түрлі ұлттардың мәдениаралық үнқатысымынан бөлек, ең алдымен, бір ел тарапынан қол жеткізілген ғылыми-техникалық прогресс жетістіктерінің, нақты айтқанда, техникалық өнімдерінің басқа кез келген елдің күнделікті өмірінде қолданысқа түсіп, тұрмысты жеңілдетудегі игілікке айналуы жаһандануға түрткі факторлардың бірі десек қателеспейміз. «Жаңа ақпараттық технологиялар ғасыры» деген атқа иеленген ХХІ ғасыр электронды есептеуіш машина, электрондық оқулықтар, интерактивті құралдар, сондай-ақ ғылым мен қоғамының барлық дерлік салаларын қамтитын ІТ технологиялар мен ақпараттық Ғаламтор коммуникациясы әлем елдерінің көптеген мәселелерде еріксіз я амалсыз тоғысуына (интеграциясына) алып келді. Өйткені кез келген елге, мемлекетке «қазіргі жаңа ақпараттық технологиялар жаңалықтарынан сырт қалу, оған ілесе алмау – ғылыми-техникалық және экономикалық жағынан құлдырау» екені түсінікті. Осы тұрғыдан алғанда, бүгінгі күні тілдің «адамдар арасындағы басты қарым қатынас құралы» болу қызметінен бөлек «адам – машина» қарым-қатынасының құралы болу мүмкіндігі алға шықты.

Елбасы Н.Ә. Назарбаев бұдан бөлек латын әліпбиінің ұлттық тіл мүдде үдесінен шығудағы орны туралы алғаш рет 1996 жылы Халықтар Ассамблеясының ІІІ сессиясында: «*Латын қарпіне көшу қазақ тілін басқа этностар өкілдерінің игеруіне,*

Қазақстанның әлемдік ақпарат кеңістігіне, технологиялық тұрғыдан бейнелеуге, сондай-ақ түркі тілді дүниемен мәдени тұрғыдан бірігуіне неғұрлым тиімді көмек көрсетер еді» – деген ойы осыдан он жыл өткен соң, 2006 жылы XII сессиясында: «Бір кездерде туындаған латынға көшу мәселесіне қайта оралуымыз қажет. Бүгінгі күні коммуникативтік кеңістікте латын графикасы басымдылық танытып отыр. Көптеген елдердің, оның ішінде, бұрынғы Кеңес Одағы құрамындағы кейбір елдердің латынға көшуі тегін емес» – деп осы мәселенің ғылыми жағын зерттеп көруге нақты тапсырма берді. Содан бері ғалымдар әліпби жобаларын жасап, өз ойларын ортаға салуда. Қоғамда бұл мәселенің мемлекеттік деңгейде бірнеше рет Елбасының, зиялы қауым өкілдерінің, ғалымдардың түрлі жиындарда өзекті мәселе ретінде сөз қозғаулары оның маңыздылығын арттыра түсуде.

Латын әліпбиіне көшудің тиімділігін жасанды тілдер тұрғысынан да түсіндіруге болады. Яғни, жасанды тілдер табиғи тілді қолдану тиімсіз немесе мүмкін емес салаларда жасанды түзілетін таңбалар жүйесін білдіреді. Сондықтан әлемдік электрондық жүйеге *латын әліпбиі арқылы көшудің негізгі қажеттіліктері* анықталды: *лингвистикалық; техникалық; саяси; жаһандану; экономикалық.*

Қазіргі кирилл-қазақ әліпбиіне қарағанда, жаңа әліпби жобасы қай жағынан болса да тиімді болмақ, біріншіден, таңба саны аз болғандықтан, оқу-жазуда уақыт үнемделеді; екіншіден, бастыруға материал аз шығындалады; үшіншіден, қаржы жағынан әлдеқайда тиімді. Демек, табиғи адамзаттық тілдің пайда болуы, қалыптасуы мен қызметінің заңдылықтарын қарастыратын лингвистика ғылымы латын тілі әліпбиінің қазіргі ақпараттық-коммуникациялық технологиядағы орнын жоғарыдағы ғылыми мәселелермен байланысы жағынан дәйектейді.